

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 26 stycznia 2016r. , wydanym w sprawie o sygn.. akt VIII GC 534/15, oddalono powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. i zasądzono od powoda na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z /s w W. kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił , iż niesporna była między stronami odpowiedzialność pozwanego za wyrządzoną w wyniku kolizji drogowej mającej miejsce w dniu 20 listopada 2014 r. szkodę – zakwalifikowaną jako częściowa, podlegająca naprawie – w pojeździe marki V. (...) rok prod. 2006 (oświadczenie k. 24) stanowiącym własność A. Ż., jako ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego na podstawie art. 436 k.c. w związku z art. 822 k.c. i odpowiednimi przepisami ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych – t.j. Dz. U. 2013 poz. 392 ze zm.

Uszkodzony pojazd był mobilny, został odprowadzony do zakładu (...) w C. w dniu 20 listopada 2014 r. (historia naprawy pojazdu k. 20, zeznania świadka A. Ż. k. 250), który polecił powoda jako wynajmującego pojazd zastępczy, i w tym samym dniu P. Ż. reprezentująca A. Ż. wynajęła samochód zastępczy marki V. (...) (markę pojazdu wybrał przedstawiciel powoda), przy stawce dobowej czynszu 338,25 zł brutto; pojazd był potrzebny poszkodowanej oraz mieszkającej z nią córce P. Ż. celem dojazdów do lekarza w G. w związku z przewlekłymi chorobami i niepełnosprawnością oraz dojazdów do pracy (umowa najmu k. 21-22, pełnomocnictwo k. 25, oświadczenie k. 24, zeznania świadków: A. Ż. i P. Ż. k. 250).

W dniu 21 listopada 2014 r. (piątek) została sporządzona ocena techniczna przez rzeczoznawcę z ramienia pozwanego. W historii naprawy pojazdu odnotowano zamówienie części zamiennych w tym samym dniu, ponadto rozebranie pojazdu przed naprawą w dniu 24 listopada 2014 r. (poniedziałek), otrzymanie części zamiennych do naprawy w dniu 28 listopada 2014 r. (piątek), przystąpienie do naprawy pojazdu w dniu 01 grudnia 2014 r. (poniedziałek), zgłoszenie konieczności wykonania dodatkowych oględzin w dniu 02 grudnia 2014 r. (wtorek); odbyły się one w dniu 03 grudnia 2014 r. (środa), a w dniu 05 grudnia 2014 r. zakończono naprawę i pojazd został odebrany (historia naprawy pojazdu k. 20).

D. M. nabył szereg części zamiennych celem zamontowania ich w naprawianym pojeździe (faktury k. 81-82).

Po zakończeniu najmu pojazdu zastępczego, w dniu 19 grudnia 2014 r. wystawiona została faktura VAT nr (...) opiewająca na kwotę 4 735,50 zł brutto tytułem najmu pojazdu w okresie 21 listopada – 05 grudnia 2014 r. (faktura k. 28).

A. Ż. przeniosła na powoda wierzytelność odszkodowawczą z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego (oświadczenie i umowa cesji k. 26-27).

Pozwany wypłacił łączną kwotę 1 107,00 zł za 6 dni najmu pojazdu, za okres od dnia wynajmu do dnia 27 listopada 2014 r., w tym 2 dni technologicznego czasu naprawy, przyjmując stawkę 184,50 zł brutto (1 107,00 zł / 6 = 184,50 zł, okoliczność niesporna, operat szkodowy k. 142).

Sąd Rejonowy stwierdził, że spór w sprawie dotyczył po pierwsze długości usprawiedliwionego okresu najmu, po drugie – wysokości stawki dobowej czynszu najmu. Na podstawie materiału zgromadzonego w sprawie uznał, że na etapie postępowania likwidacyjnego nie zostało przez pozwanego zakwestionowane wynajęcie pojazdu zastępczego jako celowe i ekonomicznie uzasadnione działanie poszkodowanej pozwalające na wyeliminowanie negatywnych następstw, w rozumieniu, w jakim przedstawił to Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 r. sygn. III CZP 5/11 (OSNC 3/2012, poz. 28), bowiem zostało wypłacone odszkodowanie za okres 6 dni najmu, który pozwany uznał za usprawiedliwiony.

W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, że w przypadku szkody częściowej, gdy naprawa uszkodzonego w wyniku kolizji pojazdu jest ekonomicznie uzasadniona i samochód jest przywracany do stanu sprzed szkody, refundacji podlega okres najmu obejmujący czas niezbędny i konieczny do wykonania naprawy.

Na okoliczność długości okresu naprawy strona powodowa przedstawiła dokument sporządzony przez podmiot prowadzący warsztat naprawczy, nazwany „historią naprawy pojazdu” (k. 20). Jest to dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., a więc stanowi tylko dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Strona pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty zakwestionowała uzasadnienie długości okresu najmu zastępczego, a Sąd zastrzeżenia podzielił. Uzasadniony jest oczywiście okres najmu przypadający w dniach oczekiwania na oględziny rzeczoznawcy z ramienia ubezpieczyciela oraz wykonywania tych oględzin, czas samej naprawy, który nie przekraczał 2-3 dni (zakładając, że przystąpiono do naprawy po drugich oględzinach w dniu 03 grudnia 2014 r. i zakończono naprawę w dniu odbioru pojazdu tj. 05 grudnia 2014 r.). Natomiast wątpliwości budzi okoliczność, że po przystąpieniu do rozebrania pojazdu przed naprawą w dniu 24 listopada 2014 r. zgłoszono dodatkowe oględziny dopiero w dniu 02 grudnia 2014 r., a więc po tygodniu. Należałoby wyjaśnić, dlaczego, gdy zgodnie z treścią dokumentu zakład jeszcze nie dysponował częściami zamiennymi, rozebrano pojazd – nasuwa się oczywiście odpowiedź, że celem przystąpienia do pewnych czynności naprawczych niezwiązanych z wymianą części, ale w takim razie zgłoszenie konieczności dodatkowych oględzin po tygodniu stanowi zwłokę warsztatu, która nie może obciążać ubezpieczyciela (jeżeli jest to kwestia organizacji zakładu, urlopów pracowników, braku mocy przerobowych, to z pewnością leży to poza adekwatnym w rozumieniu art. 361 k.c. związkiem przyczynowym ze zdarzeniem szkodowym, za które odpowiada posiadacz pojazdu mechanicznego i jego ubezpieczyciel). W odniesieniu do kwestii oczekiwania na części zamienne, Sądowi z licznych innych spraw o odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego, w oparciu o sporządzane opinie biegłych ale także zeznania świadków – pracowników autoryzowanych serwisów samochodowych, wiadome jest, że standardowy czas oczekiwania na oryginalne części zamienne nie powinien przekraczać 3 dni, stąd powstaje pytanie, kiedy rzeczywiście je zamówiono, skoro według treści dokumentu dostarczone zostały 28 listopada 2014 r. Strona powodowa nie powołała dowodu z zeznań świadka D. M., który sporządził dokument „historia naprawy pojazdu”, aby powyższe wyjaśnić (to strona powodowa powinna wykazać usprawiedliwioną długość okresu najmu pojazdu zastępczego, zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.), a dopiero wówczas byłoby celowe i uzasadnione dopuszczenie dowodu z opinii biegłego zgodnie z wnioskiem pozwanego (k. 49) na okoliczność uzasadnionego okresu najmu pojazdu zastępczego, który to środek dowodowy, jak podkreśla się w orzecznictwie, nie służy stricte dokonaniu ustaleń faktycznych, a ich ocenie po przeanalizowaniu materiału dowodowego pod kątem posiadanych wiadomości specjalnych, dlatego wniosek ten Sąd oddalił (czego zresztą domagała się strona powodowa – k. 64).

Z powyższych przyczyn w ocenie Sądu Rejonowego brak jest podstaw do uznania za zasadny okres najmu ponad 6 dni przyjęte przez pozwanego.

Odnośnie do wysokości stawki czynszu, Sąd Rejonowy podkreślił, że przedmiotu refundacji szkody związanej z wynajmem pojazdu zastępczego w miejsce zniszczonego czy uszkodzonego nie stanowi sama „czysta” utrata możliwości korzystania z rzeczy, tu konkretnie pojazdu mechanicznego (anglosaska konstrukcja pure economic loss of use), gdyż nie jest ona ipsum per se szkodą majątkową podlegającej naprawieniu, a restytucja utraty możliwości korzystania z rzeczy byłaby niedopuszczalną w świetle przepisów polskiego prawa restytucją szkody niemajątkowej; przedmiotem refundacji szkody związanej z wynajmem pojazdu zastępczego są natomiast wydatki poczynione na taki najem, oceniane przez pryzmat celowości i ekonomicznej zasadności, z uwagi na obowiązek poszkodowanego - wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c. per analogiam); por. Odszkodowanie za niemożność korzystania z pojazdu uszkodzonego w wypadku komunikacyjnym (najem pojazdu zastępczego), praca zbiorowa pod red. naukową E. K., T. 2014, w tym: M. U. posiadania rzeczy jako szkoda ze szczególnym uwzględnieniem pojazdu mechanicznego, s. 54-55, M. Z. Polemika ze stanowiskiem (...) w kwestii uprawnień poszkodowanego do najmu pojazdu zastępczego na tle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11), s. 174 i nast. Obowiązek naprawienia szkody komunikacyjnej w rozumieniu art. 436 k.c. może obejmować zwrot wydatków na najem pojazdu zastępczego pozwalających na wyeliminowanie negatywnych

dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika-ubezpieczyciela, natomiast brak jest podstaw do konstruowania abstrakcyjnego obowiązku ubezpieczyciela OC posiadacza pojazdu mechanicznego polegającego na refundacji kosztów najmu zastępczego zawsze i w każdej sytuacji wystąpienia szkody komunikacyjnej; nie mamy tu bowiem do czynienia z dobrowolnym ubezpieczeniem typu assistance, gdzie obowiązkiem ubezpieczyciela jest – w razie zgłoszenia przez ubezpieczonego konkretnej potrzeby powstałej wskutek określonego wypadku ubezpieczeniowego – zarządzenie jej poprzez zapewnienie przewidzianego w umowie świadczenia, np. w postaci pojazdu zastępczego. Sąd Najwyższy w szeroko powoływanej uchwale składu siedmiu sędziów sygn. III CZP 5/11 wskazał na różnorodność okoliczności związanych z następstwami wypadku komunikacyjnego oraz sytuacją życiową poszkodowanego, co nakazuje oceniać każdy przypadek indywidualnie; podkreślono zatem zasadę tzw. indywidualizacji odszkodowania, a tym samym Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko automatycznemu uznawaniu, iż zawsze w razie uszkodzenia czy zniszczenia pojazdu należna jest poszkodowanemu w ramach odszkodowania refundacja kosztów najmu pojazdu zastępczego – dlatego właśnie, że wydatki poczynione na taki najem muszą zostać ocenione jako rzeczywiście niezbędne (z uwzględnieniem zasady proporcjonalności) w określonej indywidualnej sytuacji, w jakiej na skutek wypadku komunikacyjnego znalazł się poszkodowany. Co więcej, w normalnym toku czynności, jeżeli w danej konkretnej sytuacji potrzeba korzystania z pojazdu w miejsce uszkodzonego czy zniszczonego w kolizji rzeczywiście zachodzi, to właśnie poszkodowany szuka możliwości zarządzenia jej. Tymczasem w oparciu o zeznania świadków-poszkodowanych w szeregu spraw sądowych o odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego (w których powodami są nabywcy wierzytelności – przedsiębiorcy wynajmujący przedmiotowe pojazdy), stwierdzić można praktykę polegającą na tym, że to sami ci przedsiębiorcy lub ich przedstawiciele czy współpracownicy oferują poszkodowanym w wypadkach pojazd zastępczy, i to nierzadko od razu na miejscu zdarzenia, zapewniając ich przy tym, że jest to normalne standardowe świadczenie w ramach ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego, który spowodował kolizję (niejako na zasadach ubezpieczenia typu assistance). W ten sposób następuje całkowite oderwanie od podkreślonej przez Sąd Najwyższy zasady indywidualizacji odszkodowania oraz odwrócenie normalnego toku czynności, które powinny prowadzić do wynajęcia pojazdu zastępczego, tj. rozważenie przez poszkodowanego, czy w jego konkretnej indywidualnej sytuacji uzasadnione i celowe będzie wynajęcie pojazdu (zwłaszcza gdy w swoim gospodarstwie domowym czy przedsiębiorstwie posiada jeszcze inne pojazdy), na czas naprawy pojazdu uszkodzonego bądź na czas niezbędny celem zorganizowania nabycia innego pojazdu w miejsce zniszczonego, czy też, jeśli poszkodowany właściciel pojazdu używał go jedynie sporadycznie, racjonalne okaże się wykorzystanie w sposób ekwiwalentny innego środka komunikacji, transportu publicznego albo taksówki, także z uwzględnieniem sytuacji materialnej poszkodowanego pod kątem finansowych możliwości wynajmu pojazdu na dany okres przy określonej stawce dobowej – bo to przecież poszkodowany zaciąga zobowiązanie czyniąc wydatki na najem pojazdu zastępczego, które następnie podlegać mogą refundacji w ramach odszkodowania. Praktyka pokazuje jednak, że poszkodowani, niezależnie od konkretnej sytuacji w jakiej się znaleźli, w ogóle nie przeprowadzają takich analiz (będąc przeświadczeni o przysługiwaniu im abstrakcyjnie rozumianego „prawa do pojazdu zastępczego”), jak i – przechodząc już stricte do problemu spornego w niniejszej sprawie, czyli stawki dobowej najmu – nie zastanawiają się nad wysokością stawek wskazanych w podpisywanych przez nich dokumentach. W ten sposób przedsiębiorcy „specjalizujący się w wynajmie pojazdów zastępczych w ramach szkód zaspokajanych z polis OC”, nie tyle oferują najem zastępczy w stawkach występujących dotąd normalnie na rynku najmu, co wręcz biorą udział w kształtowaniu takiego „segmentu rynku” z wyraźnie wyższymi stawkami. Tymczasem zdaniem Sądu nie sposób mówić o jakichkolwiek podstawach do tego, aby konstruować jakiś osobny rynek czy segment rynku najmu pojazdów zastępczych „w ramach szkód zaspokajanych z polis OC”, który w dodatku miałby się charakteryzować wyższymi stawkami dobowymi najmu z uwagi na „większe ryzyko gospodarcze” i „wyższe koszty związane z obsługą”. Okoliczność, że taki „specyficzny segment rynku” w ogóle powstał, stanowi następstwo zupełnie opacznej i nieznajdującej żadnych podstaw interpretacji powołanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego. Niezrozumiałym jest dla Sądu Rejonowego, jakie wyższe koszty i ryzyko miałyby ponosić podmioty „specjalizujące się w wynajmie pojazdów zastępczych w ramach szkód zaspokajanych z polis OC” – absolutnie nic nie stoi na przeszkodzie, aby stosowały one w swojej praktyce wypracowane już rynkowe rozwiązania, takie jak kaucja na pokrycie ewentualnych szkód w wynajętym pojeździe czy limity kilometrów, po przekroczeniu których pobierana jest dodatkowa opłata za każdy przejechany pojazdem kilometr. Jeżeli takich rozwiązań nie przyjmują, a w zamian stosują wyższe stawki dobowe

najmu, to górne wysokości stawek występujących na ogólnie rozumianym rynku najmu pojazdów zawyżane są w sposób sztuczny (przy biernej postawie poszkodowanych, którzy przeświadczeni są o wynajmowaniu pojazdu na koszt ubezpieczyciela). Jakkolwiek powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie, że poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania na rynku najtańszych ofert najmu (co wymaga czasu i zaangażowania), zwłaszcza gdy szybkie uzyskanie możliwości korzystania z pojazdu w danej sytuacji stanowi rzeczywistą konieczność, to jednak analiza całokształtu okoliczności określonego wypadku może prowadzić do stwierdzenia, że poszkodowany pomimo takich możliwości nie zachował należytej staranności i nie wybrał sposobu zaspokojenia swoich potrzeb w zakresie najmu pojazdu mając na uwadze wspomnianą wyżej zasadę proporcjonalności.

W przedmiotowej sprawie, jak wynika z ustalonych okoliczności faktycznych, poszkodowana wynajęła pojazd od powoda jako podmiotu poleconego przez D. M., nie analizując możliwości wyboru marki pojazdu zastępczego i poprzestając na wskazaniu dokonany przez przedstawiciela powoda. Nie sposób nie zauważyć, że poszkodowany wcale nie musi koniecznie wynajmować pojazdu tej samej klasy co uszkodzony – wszak pojazd ma służyć do przemieszczania się z zachowaniem koniecznych zasad bezpieczeństwa i jego klasa ma tu niewielkie znaczenie, zwłaszcza że okres używania pojazdu zastępczego z założenia jest przemijający; dodatkowo, w przedmiotowym wypadku nic nie wskazuje na to, aby pojazd miał być wykorzystywany do jakichś szczególnych celów, np. reprezentacyjnych, i aby musiała to być koniecznie ta sama klasa pojazdu, zwłaszcza że pojazd uszkodzony był samochodem używanym, w chwili kolizji 8-letnim; tak więc tym bardziej jako uzasadnione jawiło się wynajęcie pojazdu choćby niższej klasy za niższą stawkę, aby minimalizować szkodę. Sądowi jest wiadome z szeregu innych spraw o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, że za stawkę dobową w wysokości 184,50 zł brutto jak przyjęta przez pozwanego jest możliwe na rynku (...) wynajęcie dobrej klasy pojazdu pozwalającego na bezpieczny dojazd do pracy czy lekarza, a do takich celów poszkodowana pojazd używała.

Z powyższych przyczyn nie zachodzą zdaniem Sądu podstawy do zrefundowania różnicy w wysokościach stawek dobowych najmu pojazdu – zastosowanej przez powoda i przyjętej przez pozwanego, za przyjęty okres 6 dni najmu.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd w oparciu o przepisy art. 436 k.c., art. 361 k.c. oraz art. 822 § 4 k.c. w zw. z art. 509 i nast. k.c. a contrario powództwo oddalił.

Powyższe orzeczenie w całości zaskarżył powód zarzucając:

A)Niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy , a to naruszenie;

1. art. 228 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i oparcie rozstrzygnięcia na faktach znanych sądowi z urzędu w zakresie zasadnej dobowej stawki najmu pojazdu (184,50 zł brutto) oraz standardowego czasu oczekiwania na części zamienne (3 dni) bez ujawniania tych fałatów stronom i umożliwienia stronom ustosunkowania się do nich, tym bardziej, iż w innej analogicznej sprawie, Sąd w powołaniu na te same argumenty, uznał, że samochód zastępczy dobrej klasy można wynająć od kwoty 230 zł brutto;

2 art. 217 § 2 i 3 k.p.c w zw. z art. 227 i 328 §2 k.p.c art. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i pominięcie wniosku dowodowego powoda o zobowiązanie przez Sąd serwisu naprawczego (...) .H.U. (...), do złożenia oświadczenia oraz dokumentów potwierdzających datę otrzymania części zamiennych niezbędnych do naprawy pojazdu, mimo iż dowód ten miałby istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, i ponadto nieuzasadnienie przyczyn pominięcia tych dowodów w uzasadnieniu wyroku;

3 art. 328 § 2 k.p.c., poprzez niewyjaśnienie podstawy faktycznej wyroku w następującym zakresie:

a) brak wykazania wysokości stawek funkcjonujących na rynku u lokalnym oraz cech charakterystycznych najmu, wpływających na wysokość stawki np. limit kilometrów oraz w jaki sposób ustalono, że czas oczekiwania na części winien wynieść maksymalnie 3 dni;

b) brak wskazania w uzasadnieniu konkretnych spraw, sygnatur, dat orzeczeń, opinii biegłych przyjętych przez Sąd za podstawę do ustalenia zasadnej stawki w kwocie 184,50 zł brutto oraz standardowego czasu oczekiwania na części zamienne w wysokości 3 dni, co z kolei uniemożliwia merytoryczną kontrolę orzeczenia i weryfikację czy przyjęte w tych innych sprawach stawki będą rzeczywiście adekwatne do niniejszej sprawy (w innej- analogicznej sprawie Sąd przyjął przy powołaniu na te same argumenty, stawkę w kwocie 230 zł brutto);

c) brak uzasadnienia rozstrzygnięcia w zakresie oddalenia roszczenia o zasądzenie odsetek od kwoty 1107 zł od wytoczenia powództwa do dnia zapłaty;

II. Sprzeczność istotnych ustaleń sądu z zebrany w sprawę materiałem dowodowym wskutek naruszenia przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na wynik sprawy a to naruszenie:

4. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i:

a) poczynienie ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawę materiałem dowodowym polegające na uznaniu, że brak ustalenia limitów kilometrów, obowiązku uiszczenia kaucji i wprowadzenie w związku z tym wyższej dobowej stawki, stanowi sztuczne zawyżanie stawek przy najmie z ubezpieczenia OC i nie może mieć wpływu na ustalenie zasadnej dobowej stawki najmu, mimo że tego rodzaju zasady obowiązują również przy „normalnym” najmie – nie tylko z OC sprawy;

b) dowolne ustalenie wysokości średniej rynkowej stawki dla najmu pojazdów zastępczych nie podając metody jej wyliczenia, konkretnych ofert, na których Sąd się opiera w oparciu tylko i wyłącznie o oświadczenie pozwanego, podczas gdy ustalenie takiej stawki wymaga analizy porównawczej wielu ofert, wyliczenia średniej arytmetycznej przy uwzględnieniu różnorodnych czynników kształtujących jej wysokość, jak np. obowiązek zapłaty kaucji, stan wynajmowanych pojazdów, limit kilometrów, blokady na karcie – czego sąd nie uczynił, choć powinien;

c) poczynienie ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawę materiałem dowodowym polegające na uznaniu, że uzasadniona apriorycznie liczba dni oczekiwania na części zamienne to 3 dni podczas gdy liczbę tę należy ustalić w oparciu o stan faktyczny sprawy, z którego wynika zasadna liczba dni to 7 dni;

d) dowolne, nieoparte dowodami ustalenie, że kwota dobowej stawki wynajmu pojazdu zastępczego zastosowana przez powoda nie zasługuje na refundację, gdyż odbiega od stawek stosowanych na rynku lokalnym (...), bez uzasadnienia jak te stawki w rzeczywistości się plasują oraz bez przeprowadzenia dowodów na tę okoliczność w toku postępowania;

e) wewnętrzną sprzeczność ustaleń sądu, polegającą na bezkrytycznym powoływaniu się z jednej strony na fakty znane sądowi z urzędu z innych spraw (bez wskazania i tych spraw oraz okoliczności istotnych w danej sprawie), a z drugiej strony na zważeniu, iż każdą sprawę odszkodowawczą należy rozstrzygać indywidualnie – co stanowi oczywistą sprzeczność, gdyż wydanie wyroku w oparciu o o stan faktyczny innych spraw z pominięciem stanu faktycznego sprawy rozpoznawanej apriori wyklucza indywidualność rozstrzygnięcia w tej konkretnej sprawie.

f) wewnętrzną sprzeczność w ocenie materiału dowodowego na etapie wydawania nakazu zapłaty oraz na etapie wydawania wyroku polegającą na tym, że w oparciu o ten sam stan faktyczny i te same twierdzenia i dowody Sąd w tym samym składzie najpierw nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględnił powództwo w całości, a następnie je oddał, mimo że pozwany nie przedstawił w sprzeciwie nowych twierdzeń ani dowodów, a nawet przedstawił dowód potwierdzający twierdzenia powoda (ofertę wynajmu samochodów);

g) brak wszechstronnej oceny podnoszonych twierdzeń i wniosków oraz dowodów przytaczanych na ich poparcie poprzez uznanie, że strona powodowa nie dążyła do wykazania zasadności długości najmu w związku z oczekiwaniem na części zamienne, podczas gdy strona przedstawiła dowód postaci historii naprawy pojazdu a przede wszystkim wniosku powoda o zobowiązanie przez Sąd serwisu naprawczego (...) .H.U. (...) , do złożenia oświadczenia i

dokumentów potwierdzających datę zamówienia oraz datę otrzymania części zamiennych a niezbędnych do naprawy pojazdu;

h) brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i przyjęcie, że skoro części otrzymano 28 listopada 2014 roku to już w tej dacie można było rozpocząć naprawę i okres najmu do dnia 2 grudnia 2014 roku jest niezasadny, mimo że części otrzymano w piątek, a zatem rozpoczęcie naprawy mogło nastąpić dopiero w poniedziałek 1 grudnia 2014 roku i okres najmu przypadający na weekend 28 listopada -1 grudnia pozostaje zasadny;

i) wewnętrzną sprzeczność w ocenie zebranego materiału dowodowego, bowiem z jednej strony Sąd uznał, że zasadnym jest oczekiwanie na części przez 3 dni i że części dostarczono dnia 28 listopada 2014 roku (a zatem ich zamówienie winno nastąpić dnia 25 listopada 2014 roku), a z drugiej strony brak uznania za zasadny okresu najmu przypadającego w dniach 25 - 28 listopada 2014 roku;

III. Przerzucenie ciężaru dowodu na powoda w zakresie okoliczności, z których skutki prawne wywodzi pozwany, a to naruszenie art. 232 Kodeksu postępowania cywilnego, w związku z art. 6 k.c. poprzez uznanie, że to powód winien wykazać, że stawka stosowana przez powoda oraz czas naprawy są zasadne w sytuacji, gdy to pozwany kwestionował ich zasadność i zgodnie z regułami dowodowymi wynikającymi z naruszonych przepisów, powinien był przedstawić dowody na poparcie swych twierdzeń.

Skarżący wnosił o: uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i pozostawienie temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ewentualnie, na wypadek nie uwzględnienia powyższego, wnosił o:

I.zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości;

II. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda solidarnie kosztów postępowania w I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty od apelacji, według norm przepisanych.

III. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:

a) ofert podmiotów oferujących najem pojazdów zastępczych –R. a car direct, F. a car na okoliczność ustalenia rynkowych dobowych stawek najmu pojazdu i zasad ustalania wysokości stawek przez podmioty wynajmujące pojazdy, nie tylko z OC sprawcy,

b) wyroku z uzasadnieniem z dnia 11 stycznia 2016 roku w sprawie VII GC 464/15 – na okoliczność dowolnej oceny przez Sąd zebranego materiału oraz wydawaniu tego samego rodzaju rozstrzygnięć przy odmiennych stanach faktycznych, przy powołaniu się na fakty znane sądowi z urzędu.

IV. zobowiązanie przez Sąd serwisu naprawczego (...) .H.U. (...), do złożenia oświadczenia oraz dokumentów potwierdzających datę zamówienia oraz datę otrzymania części zamiennych a niezbędnych do naprawy pojazdu; Sąd I instancji nie wydał rozstrzygnięcia w przedmiocie tego wniosku dowodowego, mimo że był on zawarty w piśmie procesowym powoda z dnia 2 czerwca 2015 roku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacji powoda nie można odmówić częściowej racji co doprowadziło do zmiany orzeczenia.

Sąd pierwszej instancji zapewne przez przeoczenie oddalił powództwo w zakresie odsetek ustawowych od kwoty uiszczzonego odszkodowania w kwocie 1107 zł za okres od dnia wytoczenia powództwa tj. 22 stycznia 2016r. do dnia zapłaty 13 lutego 2016r. i w rezultacie naruszył w tym zakresie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie przyczyn oddalenia powództwa w tej części.

Niewątpliwie doszło do naruszenia art. 228 § 2 k.p.c. poprzez niezwrócenie stronom uwagi na fakty znane Sądowi z urzędu w zakresie oczekiwania na części zamienne i dobowej stawki najmu i naruszenia art. 328 §2 k.p.c. poprzez brak wskazania w uzasadnieniu sygnatur spraw z których Sądowi znane były fakty z urzędu. W konsekwencji Sąd podzielił zarzut powoda naruszenia art. 233 k.p.c. w tych dwóch kwestiach. Okres oczekiwania na części zamienne bywa niewątpliwie różny i może być uwarunkowany wieloma okolicznościami jak chociażby ich dostępność na rynku w zależności od marki pojazdu. Wbrew zarzutowi skarżącego Sąd I instancji zwrócił się do D. M. o dokumenty z których wynika, że przesłano je do warsztatu 27 listopada 2012r., 2 i 3 grudnia 2012r. (k. 81, 82 akt). Długotrwałość oczekiwania na halogen potwierdza także świadek A. Ż. i P. Ż.. Zważywszy czasochłonność prac blacharsko-lakierniczych oraz weekend przypadający na okres naprawy, Sąd Okręgowy uznał okres 14 dni za niezbędny i celowy dla naprawy a tym samym czasokresu najmu pojazdu zastępczego.

Sąd Okręgowy nie dopatrył się natomiast naruszenia art. 217§ 2 i 3, 227 k.p.c. odnośnie niezwrócenia się do D. M. o oświadczenie w przedmiocie zamówienia części. Dopuszczenie dowodu z tegoż oświadczenia niewątpliwie doprowadziłoby do naruszenia zasady bezpośredniości dowodów i niejako obejścia przepisów o dowodach z zeznań świadków np. art. 271 §1 k.p.c. Zastąpienie dowodu z zeznań świadka pisemnym oświadczeniem jest niedopuszczalne.

W myśl art. 361 k.c. koszty najmu pojazdu zastępczego, które mogą podlegać zwrotowi powinny obejmować jedynie stawkę najmu która odpowiada celowym i ekonomicznie uzasadnionym kosztom likwidacji szkody. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku sygn. III CZP 5/11 (OSNC 3/2012, poz. 28), przyjął, że kompensacji mogą podlegać wyłącznie celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty najmu pojazdu zastępczego. Cedent jako poszkodowany mógł zdecydować się na najem pojazdu w jakiegokolwiek firmie świadczącej tego typu usługi, co nie znaczy że nie powinien dochować należytej staranności i podejmować działań w celu minimalizacji szkody a więc, zdaniem Sądu, winien podjąć działania aby wynając pojazd zastępczy za racjonalną kwotę, zwłaszcza, że ponoszenie wydatków na najem zwiększa wysokość zobowiązań poszkodowanego. Poszkodowani w wielu przypadkach nie przykładają uwagi i należytej staranności przy wyborze pojazdu zastępczego w przekonaniu, iż ostatecznie to nie oni poniosą koszty najmu. W ocenie Sądu zachowanie poszkodowanego w tym zakresie stanowiło naruszenie zarówno obowiązku zapobieżeniu zwiększenia szkody wyrażonego zarówno w art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych jak i art. 826 k.c. Obowiązek ten koresponduje także z obowiązkiem współdziałania wierzyciela z dłużnikiem przy wykonaniu zobowiązania, mający charakter zasady ogólnej a wyrażony w art. 354 § 2 k.c. . Obowiązek ten odnosi się zdaniem Sądu także do działań związanych z wynajmem pojazdu zastępczego a zatem poszkodowany winien podjąć działania które minimalizowałyby koszty najmu. Takim działaniem winno być wyszukanie firmy oferującej korzystną stawkę za wynajem pojazdu. Poszkodowany mógł zorientować się co do kształtu lokalnego rynku najmu pojazdów i wybrać korzystną dla siebie ofertę najmu. Poszkodowany nie poczynił rozeznania co do dostępności pojazdów na lokalnym rynku najmu i co do stawek czynszu, a doświadczenie życiowe i znajomość realiów wskazują na to, że weryfikacja ofert nie powinna nastroczać trudności, zwłaszcza w dobie powszechnego korzystania z Internetu. Zdaniem Sądu Okręgowego, poszkodowany winien dokonać wyboru według co najwyżej średniej stawki rynkowej. Oczywiście jest, że poszkodowany w sytuacji gdyby był zobowiązany sam zapłacić za najem pojazdu dokonałby weryfikacji ofert i poczyniłby korzystnego wyboru. Obowiązek minimalizacji szkody jest bardzo istotny przy obowiązkowych ubezpieczeniach. Niefrasobliwość poszkodowanych przy najmach bezgotówkowych i brak zainteresowania czynszem najmu, nie może obciążać ubezpieczyciela albowiem narusza to jego prawa a w dalszej perspektywie prowadziłyby do konieczności ponoszenia tych kosztów przez całą społeczność właścicieli pojazdów mechanicznych zobligowanych do obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej skoro wypłaty są finansowane ze składek ubezpieczeniowych i kalkulowane przy uwzględnieniu wypłacanych odszkodowań.

Za błędny uznać wypada zarzut naruszenia art. 6 i 232 k.p.c., iż skoro pozwany kwestionował czas naprawy i wysokość stawki to powinien był przedstawić dowody na poparcie swoich twierdzeń. Co do zasady ciężar dowodu spoczywa na tym kto twierdzi i wywodzi skutki prawne, a nie na tym kto je neguje. Skoro pozwany kwestionował okres wynajmu i wysokość stawki czyli w konsekwencji wysokość szkody to na powodzie spoczywał ciężar wykazania ich zasadności jako wywodzącym skutki prawne. Natomiast poza dyspozycją art.6 k.c. pozostaje ocena czy powód należycie wywiązał

się z tego obowiązku. Uchybienia w tej materii mogą być zwalczane wyłącznie za pomocą zarzutów naruszenia prawa procesowego. Wskazane wcześniej naruszenia proceduralne nie mogą mieć jednak wpływu na ustalenia w kwestii stawki. Powód nie sprostął obowiązkowi wykazania celowości zastosowanej stawki. Sąd Rejonowy w konsekwencji słusznie przyjął za zasadną stawkę na poziomie niekwestionowanym przez pozwanego tj. 184,50zł za dobę.

W pozostałym zakresie zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. uznać wypada za chybiony , polegający na polemice z rozważaniami Sądu a nie ustalonym stanem faktycznym .

Nie zachodzą także podstawy do uwzględnienia wniosku skarżącego o przeprowadzenie w postępowaniu odwoławczym nowych dowodów. Z mocy art. 381 k.p.c.- Sąd Okręgowy pominął zgłoszone wnioski dowodowe jako spóźnione. Powód mógł je powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji i powinien je powołać skoro dotyczyły spornej wysokości stawki najmu.

Z tych to przyczyn Sąd Okręgowy zmienił wyrok na podstawie art. 386 §.1 k.p.c. uznając ,że cesjonariuszowi należy się zwrot za 14 dni najmu pojazdu zastępczego przy stawce 184, 50zł. Przy uwzględnieniu wypłaconej kwoty 1107zł w dniu 13 lutego 2016r., należało zasądzić kwotę 1476 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 stycznia 2016r. na mocy art. 805 k.c., 822§ 1, art. 817 k.c. art. 826 k.c. w zw. z art. 481 §1k.c., art. 361§1 i 2 k.c. oraz art. 509 § 1 i 2 k.c. oraz odsetki ustawowe od uiszczonej kwoty 1107 zł od dnia 22 stycznia 2016r. do dnia 13 lutego 2016r.

Ponieważ powód wygrał proces w 54,54 % należało orzec o kosztach na nowo według zasady art. 100 k.p.c. tj. stosunkowo je rozdzielając i zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 155 , 29 zł za pierwszą instancję i 153,74 zł za drugą instancję